

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ *triṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ *triṃśaḥ sargaḥ* ॥

sītayā saha kartavyē vārtālāpē hanumatō vicāraṇā
hanumānapi vikrāntaḥ
sarvaṃ śuśrāva tattvataḥ |
sītāyāstrijaṭāyāśca
rākṣasīnāṃ ca tarjitam ॥ 5.30.1 ॥

avēkṣamāṇastāṃ dēvīm
dēvatāmiva nandanē |
tatō bahuvidhāṃ cintāṃ
cintayāmāsa vānaraḥ ॥ 5.30.2 ॥

yāṃ kapīnāṃ sahasrāṇi
subahūnyayutāni ca |
dikṣu sarvāsu mārgantē
sēyamāsāditā mayā ॥ 5.30.3 ॥

cārēṇa tu suyuktēna
śatrōḥ śaktimavēkṣatā |
gūḍhēna caratā tāva -
davēkṣitamidaṃ mayā ॥ 5.30.4 ॥

rākṣasānāṃ viśēṣāśca
 purī cēyaṃ nirīkṣitā |
 rākṣasādhipatērasya
 prabhāvō rāvaṇasya ca || 5.30.5 ||

yathā tasyāpramēyasya
 sarvasattvadayāvataḥ |
 samāśvāsayituṃ bhāryāṃ
 patidarśanakāṅkṣiṇīm || 5.30.6 ||

ahamāśvāsayāmyēnāṃ
 pūrṇacandranibhānanām |
 adṛṣṭaduḥkhāṃ duḥkhasya
 na hyantamadhigacchatīm || 5.30.7 ||

yadi hyahaṃ satīmēnāṃ
 śōkōpahatacētanām |
 anāśvāsyā gamiṣyāmi
 dōṣavad gamanaṃ bhavēt || 5.30.8 ||

gatē hi mayi tatrēyaṃ
 rājaputrī yaśasvinī |
 paritrāṇamapaśyantī
 jānakī jīvitaṃ tyajēt || 5.30.9 ||

yathā ca sa mahābāhuḥ
 pūrṇacandranibhānanaḥ |
 samāśvāsayituṃ nyāyyaḥ
 sītādarśanalālasaḥ || 5.30.10 ||

niśācarīṇām pratyakṣa -
 makṣamaṃ cābhibhāṣitam |
 kathaṃ nu khalu kartavya -
 midam kṛcchragatō hyaham || 5.30.11 ||

anēna rātrisēṣēṇa
 yadi nāśvāsyatē mayā |
 sarvathā nāsti sandēhaḥ
 parityakṣyati jīvitam || 5.30.12 ||

rāmastu yadi pṛcchēnmām
 kiṃ mām sītābravīd vacaḥ |
 kimahaṃ taṃ pratibrūyā -
 masambhāṣya sumadhyamām || 5.30.13 ||

sītāsandēśarahitaṃ
 māmitastvarayā gatam |
 nirdahēdapi kākutsthaḥ
 krōdhatīvrēṇa cakṣuṣā || 5.30.14 ||

yadi vōdyōjayiṣyāmi
 bhartāraṃ rāmakāraṇāt |
 vyarthamāgamaṃ tasya
 sasainyasya bhaviṣyati || 5.30.15 ||

antaraṃ tvahamāsādya
 rākṣasīnāmavasthitaḥ |
 śanairāśvāsayāmyadya
 santāpabahulāmimām || 5.30.16 ||

ahaṃ hyatitanuścaiva
 vānaraśca viśēṣataḥ |
 vācaṃ cōdāhariṣyāmi
 mānuṣīmiha saṃskṛtām || 5.30.17 ||

yadi vācaṃ pradāsyāmi
 dvijātiriva saṃskṛtām |
 rāvaṇaṃ manyamānā māṃ
 sītā bhītā bhaviṣyati || 5.30.18 ||

avasīyamēva vaktavyaṃ
 mānuṣaṃ vākyamarthavat |
 mayā sāntvayituṃ śakyā
 nānyathēyamaninditā || 5.30.19 ||

sēyamālōkya mē rūpaṃ
 jānakī bhāṣitaṃ tathā |
 rakṣōbhistrāsītā pūrvaṃ
 bhūyastrāsamupaiṣyati || 5.30.20 ||

tatō jātaparitrāsā
 śabdaṃ kuryānmanasvinī |
 jānānā māṃ viśālākṣī
 rāvaṇaṃ kāmarūpiṇam || 5.30.21 ||

sītayā ca kṛtē śabdē
 sahasā rākṣasīgaṇaḥ |
 nānāpraharaṇō ghōraḥ
 samēyādantakōpamaḥ || 5.30.22 ||

tatō mām samparikṣipya
 sarvatō vikṛtānanāḥ |
 vadhē ca grahaṇē caiva
 kuryuryatnaṃ mahābalāḥ || 5.30.23 ||

taṃ mām śākhāḥ praśākhāśca
 skandhāṃścōttamaśākhinām |
 dṛṣṭvā ca paridhāvantaṃ
 bhavēyuh pariśaṅkitāḥ || 5.30.24 ||

mama rūpaṃ ca samprēkṣya
 vanē vicaratō mahat |
 rākṣasyō bhayavitrastā
 bhavēyurvikṛtasvarāḥ || 5.30.25 ||

tataḥ kuryuh samāhvānaṃ
 rākṣasyō rakṣasāmapi |
 rākṣasēndraniyuktānām
 rākṣasēndranivēśanē || 5.30.26 ||

tē śūlaśaranistriṃśa -
 vividhāyudhapāṇayaḥ |
 āpatēyurvimardē'smin
 vēgēnōdvēgakāraṇāt || 5.30.27 ||

saṃruddhastatu paritō
 vidhamē rākṣasaṃ balam |
 śaknuyām na tu samprāptuṃ
 paraṃ pāraṃ mahōdadhēḥ || 5.30.28 ||

māṃ vā gṛhṇīyurāvṛtya
 bahavaḥ śīghrakāriṇaḥ |
 syādiyaṃ cāgṛhītārthā
 mama ca grahaṇaṃ bhavēt || 5.30.29 ||

hiṃsābhirucayō hiṃsyu -
 rimāṃ vā janakātmajām |
 vipannaṃ syāt tataḥ kāryaṃ
 rāmasugrīvayōridam || 5.30.30 ||

uddēśē naṣṭamārgē'smin
 rākṣasaiḥ parivāritē |
 sāgarēṇa parikṣiptē
 guptē vasati jānakī || 5.30.31 ||

viśastē vā gṛhītē vā
 rakṣōbhirmayi saṃyugē |
 nānyaṃ paśyāmi rāmasya
 sahāyaṃ kāryasādhanē || 5.30.32 ||

vimṛśaṃśca na paśyāmi
 yō hatē mayi vānaraḥ |
 śatayōjanavistīrṇaṃ
 laṅghayēta mahōdadhim || 5.30.33 ||

kāmaṃ hantuṃ samarthō'smi
 sahasrānyapi rakṣasām |
 na tu śakṣyāmyahaṃ prāptuṃ
 paraṃ pāraṃ mahōdadhēḥ || 5.30.34 ||

asatyāni ca yuddhāni
 saṃśayō mē na rōcatē |
 kaśca niḥsaṃśayaṃ kāryaṃ
 kuryāt prājñaḥ sasamśayam || 5.30.35 ||

ēṣa dōṣō mahān hi syā -
 nmama sītābhibhāṣaṇē |
 prāṇatyāgaśca vaidēhyā
 bhavēdanabhibhāṣaṇē || 5.30.36 ||

bhūtāścārthā virudhyanti
 dēśakālavirōdhitāḥ |
 viklavaṃ dūtamāsādyā
 tamaḥ sūryodayē yathā || 5.30.37 ||

arthānarthāntarē buddhi -
 rniścītāpi na śōbhatē |
 ghātayanti hi kāryāṇi
 dūtāḥ paṇḍitamāninaḥ || 5.30.38 ||

na vinaśyēt kathaṃ kāryaṃ
 vaiklavyaṃ na kathaṃ mama |
 laṅghanaṃ ca samudrasya
 kathaṃ nu na vṛthā bhavēt || 5.30.39 ||

kathaṃ nu khalu vākyaṃ mē
 śruṇuyānnōdvijēta ca |
 iti sañcintya hanumāṃ -
 ścakāra matimān matim || 5.30.40 ||

rāmamakliṣṭakarmāṇaṃ
 subandhumanukīrtayan |
 naināmudvējayiṣyāmi
 tadbandhugatacētanām || 5.30.41 ||

ikṣvākūṇāṃ variṣṭhasya
 rāmasya viditātmanaḥ |
 śubhāni dharmayuktāni
 vacanāni samarpayan || 5.30.42 ||

śrāvayīṣyāmi sarvāni
 madhurāṃ prabruvan giram |
 śraddhāsyati yathā sītā
 tathā sarvaṃ samādadhē || 5.30.43 ||

iti sa bahavidhaṃ mahāprabhāvō
 jagatipatēḥ pramadānavēkṣamāṇaḥ |
 madhuramavitathaṃ jagāda vākyaṃ
 drumaviṭapāntaramāsthitō hanūmān || 5.30.44 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
 sundarakāṇḍē triṃśaḥ sargaḥ ||